

TIMBRO
förlag

LÄSGUIDE

FRÉDÉRIC BASTIAT

Det man ser och det man inte ser

Den franske författaren och debattören FRÉDÉRIC BASTIAT (1801–1850) var en av sin tids mest tongivande förespråkare av ekonomisk frihet. Trots en kort karriär - han var endast verksam i den politiska debatten - under de sex sista åren av sitt liv gjorde hans texter stora avtryck.

De inspirerade till det första moderna frihandelsavtalet mellan Storbritannien och Frankrike och de var den intellektuella inspirationskällan för den svenske finansministern Johan August Gripenstedts arbete med att liberalisera svensk ekonomi på 1860-talet. Men även långt senare har Bastiat fortsatt att inspirera. Det var genom Bastiat som Ronald Reagan fick upp ögonen för den klassiska liberalismen och Margaret Thatchers nationalekonomiska favorittext lär ha varit en essä av Bastiat.

Om boken

Det man ser och det man inte ser består av artiklar och essäer som ursprungligen publicerats som inlägg i den dagspolitiska debatten. Bastiat formulerade inte någon banbrytande ekonomisk teori som förknippas med honom eller som bär hans namn. Hans gärning låg istället i att popularisera inte minst Adam Smiths idéer om den fria ekonomins fördelar och genom både intellektuell skärpa och humor göra dem lättbegripliga för en bred publik.

Texterna i *Det man ser och det man inte ser* spänner över en lång rad ämnen med koppling till fördelarna med en fri ekonomi. Här avhandlas bland annat varför protektionism gör både länder och människor fattigare, varför regleringar skapar bristsituationer som inte gynnar någon förutom de särintressen som argumenterat för regleringarna och varför teknisk utveckling gör oss rikare och livet mer angenämt.

Bastiats sätt att skriva och argumentera gör honom både underhållande och lättillgänglig för dagens publik. Men inte minst fortsätter Bastias resonemang och argument att vara relevanta. För många av de ekonomisk-politiska felslut som Bastiat kritiserade i slutet av 1840-talet fortsätter att upprepas även idag.

TIMBRO
förlag

LÄSGUIDE

VIDARELÄSNING

Nationernas välstånd

Adam Smith

Adam Smith kallas ofta national-ekonomins fader. *Nationernas välstånd* gavs ut 1776 och beskriver hur en fri marknad vägleds av människors självständiga val något som Adam Smith liknar vid "en osynlig hand".

Vägen till trälldom

Friedrich Hayek

I *Vägen till trälldom* beskriver ekonomen Friedrich Hayek (1899–1992) staten som det verkliga hotet mot människans rättigheter. Därmed ställer han svurna fiender som fascism, socialism, kommunism och nazism på samma sida mot individens frihet.

100 år av tillväxt

Per T Ohlsson

Många av de viktigaste ekonomiska reformerna i Sveriges historia drevs igenom av finansministern Johan August Gripenstedt under 1800-talets slut.

Den svenska liberalismens historia

Johan Norberg

Detta är berättelsen om den svenska liberalismens historia. Här skildras de idéer som format det moderna Sverige och människorna som gjort denna utveckling möjlig.

ATT DISKUTERA:

- 5 I flera essäer varnar Bastiat för hur regleringar skapar bristsituationer som får negativa konsekvenser för samhället i stort. Fundera på några exempel på regleringar i dagens Sverige som leder till den typ av konsekvenser som Bastiat beskriver i exempelvis "Överflöd och brist".
- 5 I essän *Det man ser och det man inte ser* skriver Bastiat om politiska vanföreställningar om vad som gynnar ekonomin. Ser du några exempel på händelser de senaste åren där politiker som försökt lösa ekonomisk-politiska problem på grundval av det omedelbart synliga i själva verket skapat ännu större problem?
- 5 Globaliseringens, digitaliseringens och robotiseringen konsekvenser för arbetsmarknaden har varit ett återkommande tema i debatten de senaste åren. Hur tror du att Bastiat skulle ha resonerat i exempelvis dagens debatter där det framförs krav på exempelvis handelshinder, medborgarlön och arbetstidsförkortning för att möta globalisering och teknisk utveckling?
- 5 Särintressen som försöker framställa sig som allmänintressen är ett återkommande tema i flera av Bastiats essäer, inte minst i "Petition från ljusfabrikanterna". Vilka exempel på motsvarande agerande ser du i dagens samhällsdebatter?
- 5 Många av de politiska krav som Bastiat kritiserar - både vad gäller nya regleringar och ökad protektionism - har en tendens att återkomma även i vår samtid. Vad tror du att det beror på?